

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr. — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Búza-utca, 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a Nyásóik Soma utóda vez.

Ugyanitt egyes számok is kaphatók. Hirdetések és nyiltéri közlemények jutányos áron vétetnek fel.

A nőkérdés. *)

A nőtől évről évre többet kívánunk. Legyen jó társalgó, fenkölt szellemű hölgy, jó feleség és derék anya; de hogy miképen válhatik ilyenné, arról vajmi kevesen gondoskodnak!

A serdülő férfi életpályát tűz ki magának s azt elérni iparkodik. Önállóságra, többé-kevésbé vagyona, névre és rangra tesz szert; a nő azonban nem oly fa, mely magában áll és a föld mélyében hajt erős gyökeret; hanem folyondár, mely felfut és az erős fához köti sorsát. Mivel azonban nem minden fa biztos támasz: a jövő biztosítását a felnőtt lányok gyakorlati nevelésében kellene megadni.

A nőt két irányban kell nevelnünk, hogy igazán betölthesse hivatását.

A feladatának betöltésére szükséges képességek közt első helyen áll a

*) Jelen cikkre, mely a nő társadalmi helyzetének fejtegetésével kapcsolatban városunk nőnevelési kérdését is tárgyalja, különösen felhívjuk a művelt olvasóközönség figyelmét Szerk.

nevelési tehetség, melynek általános kiképzése igen áldásos lenne társadalmunkra, mert ha igaz, hogy az első benyomások legmaradandóbbak a lélekre: akkor isten csakugyan az anyák kezébe tette le az emberiség jövőjét.

A nagy Napoleonról írja egyik életírója, hogy anyján kívül senki sem birt rá igazi hatással, mert őt nemcsak szerette, hanem engedelmeskedett is neki. Ez az anya azonban teljesen kiképzett nevelési képességgel birt.

Nálunk, ha a leányt férjhez adják, minden külső szükségéről gondoskodnak: van zongora, szép butorzat, sok fehérnemű, csipke és egyéb pipere; csak a szellem marad minden ellátás nélkül. Erről legtöbbször még a műveltebb anyák is megfélekednek. Pedig néhány jó munkából álló házi könyvtár csekély árán olykor leányuk családi boldogságát vennék meg. S hány kisedélele maradna meg, ha csupamerő regény helyett a gyermekek testi és szellemi nevelésére szolgáló jeles

munkákat olvasnának a családanyák. De például hányan ismerik nálunk dr. Lengyel Dánielnek, Kőrös város tudós orvosának »Szülék kötelessége gyermekeik iránt» című hasznos könyvét. Abból is kitűnik, mily közönyösek még a nők a nevelés ügye iránt, hogy ez a munka maig sem érte meg a második kiadást.

Pedig nem az az igazi jó honleány, ki lelkesül az ellenzék vagy kormánypart győzelméért s politikai vezércikkeket olvas, hanem a ki jól tudja nevelni gyermekét. Másik főköllék volna: keresetképesre tenni szert valamely munkaágban. Hazánkban eddig a jobbmódúaknál csak gyéren találkoztak oly nézetűek, kik szükségesnek vélik valamely kézi-munkára szakszerűleg taníttatni lányaikat. Minek az — szokták mondani. — Csak a testet gyöngíti; az idegekre kártékonyan hat és a szellemi művelődést gátolja? Inkább tehát francia és angol társalgásra, zenére vagy rajzra taníttatják,

TÁRCZA.

SZÜLETÉSEM NAPJÁN.

— febr. 22. —

Harminccegy év, — s a láznak vége!
Szívembe szállt a csöndes béke.
Harminccegy év, s a férfi álma
Foszlányokra van immár vülva.

Egy-két emlék ha tán föltámad,
Velök nem jár öröm vagy bánat...
Azok is halnak, egyre halnak,
Lágy hangjaként egy messze dalnak.

Egy-két sebet szívembe véstek
Korán átküzdött szenvedések, —
S ezek ha olykor felsajdulnak,
Tanúi csak a vésszes multnak.

Tanúi csak. Nem vádol egy sem,
Hogy élni oly nagyon siettem;
Nem én — a sors viharja volt a',
Ifjúságom mely letarolta.

S jövőm minő: gazdag, sivar?
Megyek felé, akármí vár —
Tapasztalattal dúsan rakva,
Tisztult ésszel, de elhagyatva!

A jégvihar ha dül, csatázik,
Léglör kibisztul, föld megázik. —
De óh mit ér, ha bősziült árja
A sok virágot mind levágja...?

DALAMÉR.

A bemutató.

— A »Szarvas és Vidéke» eredeti tárczája. —

A családi parlament hatalmas vitának volt naponként színhelye. A mama fényesen védte a szőnyegen forgó javaslatot, az ékesszólás minden eszközét, még a könyeket is mozgósította a nagyszerű támadásban, mely a papa csendes nyugalma és erszénye ellen volt irányítva. Az ellenzék makacsul ragaszkodott álláspontjához, s a költségvetés megszavazásáról hallani sem akart. Mintha a családfői tekintély fenntartására soha jobb alkalom nem adatott volna, a papa erősen ragaszkodott a kimondott »nem»-hez, s készebbnek mutatkozott kabinet kérdést csinálni a mama törvényjavaslatának megbuktatásából, semhogy derekát beadva egy olyan kormányformát látszék uralkodónak elfogadni, mely ama sokszor emlegetett lábbelítől vette nevét.

A kedélyek húrjai a szétpattanásig túlfeszítve, a tanácsülések, — ebéd, vacsora, stb. — izgatottak, a mama arcán majd a remény fénye, majd a lemondás borúja ült, a szerint, a mint érvelésének sikeresebb, vagy kedvezőlenebb hatását olvasta a papa arcán.

Miért e harc és háború, melynek türhellensége már-már vészes kitéréssel fenyeget a ház urának haragos tekintetében? Naponta elkési az ebéd óráját, a szokottnál gyorsabban menekül a hízogó családi csökök elől, este korán elfárad, lefekszik, szóval megközelíthetlen.

Megjött a várva-várt bójt, s az ő nyugalmanak, tárczájának nem jött meg a farsangja. A sok átvirrasztott farsangi éjszaka és kifizetett báli contó nagypénteki »szánon-bánom» és bagatell költség a napi-renden levő hallatlan merénylethez képest: »menjünk a békésmegyei bála!» Bemutatni az Ilonkát! Mintha nem ismernék őt itt is elegenden? s nem elég czipőt tánczolt volna szét a rövid farsang hosszú éjszakáin? »Amit mondtam, az szentírás! Nem! és nem!!«

De hát a papa tervez, a mama és az Ilonka végeztek. Megcsináltatták a báliruhát a papa tudta nélkül, s mikor a ház

persze csak fölszínesen leányaikat. Pedig ha ezeknek nem is lesz szükségük kenyérkeresetre: a munkaképesség nagy hasznukra válhatik, mert a munkálkodásban élvezetet találó nő bírja az óvszert, mely őt a tunyaságtól és az ebből származó vétkes szórakozástól megóvjá.

Hiába emlegetjük a mai demokráta kort, a régi világban a nagyurak és hatalmasak is jobban vonzódtak a kézi munkához, mint a maiak. Egykor nálunk is szokásban volt, hogy a főrangúak gyermekei valamely kézművességet megtanultak. Az öreg József nádor meg tudott volna élni, mint műkertész is. Fia, József főherceg, esztergályoz. Sőt a legelső magyar királyné: Gizella, a veszprémvölgyi görög szerzetesnők zárdájában papi öltönyök himzésével a legügycsebben foglalkozott. Nagy Károly császár pedig nem is viselt más ruhát, mint a melyet neje és leányai készítettek neki.

Ha kellő figyelembe vesszük a női munkák taníttatása célját, azonnal belátjuk, hogy elhanyagolása által oly képességtől fosztjuk meg leányainkat, mely nélkül hivatásuknak nem felelhetnek meg. A mely házban pedig nincs hivatását ismerő nő, ott hiányzik a rend, s tisztaság, az egyensúly. Ki tudná ama szerencsétlen férjek számát, kik a miatt jutottak tönkre, mert nejek nem tudnak, vagy nem szerettek dolgozni?

Tekintsünk szét a társadalomban, vajjon bármily állást elfoglaló nő is

nélkülözheti-e a kézimunkákban való jártasságot? Még a gazdagnak is szüksége van rá, különben lépten-nyomon megcsalják. Az állás különbsége tehát csak némi módosítást enged meg, de nem azt, hogy a munka ismeretét bármelyik is nélkülözheti. Különösen szükséges azonban a művelt közeposztályok hölgyeire nézve, kik nagyobbára gond nélkül élnek, míg férjük keres; de ha ez kidől mellőlük, nem tudnak mihez fogni. A nőnek mindig legelső kötelessége és legfőbb erénye marad ugyan a tűzhelyhez kötött teendői lelkiismeretes teljesítése; de e mellett figyelmeztetni kell minden nőt arra is, hogy az élet egy-egy komoly fordulata sokszor követeli a gyöngénőtől az önerején való fentartást, az önálló működést. Hisz hány özvegy kénytelen a maga és gyermekei jövőjéről gondoskodni!

Különben a kor mai haladása is igen kitágítja a női hivatást. A hitves gyakran kénytelen aktív szerzőtárs is lenni, hogy a tűzhely költségei fedezve lehessenek. Ama téves nézetnek tehát, mintha a kézimunka a nőt megbecsülné, vagy pedig az a nőiesség rovására történnék, pusztulnia kell. Már ma is itt a szükség úgy nevelni a felnőtt lányt, hogy a család terhén emelni segítsen Természetesen, a művelt közeposztály s a kisbirtokosság lányairól beszélek, mert a nép, a munkás osztály, a kézműves világ körében a női munkasegélyt eddig is nélkülözhetlenné tartották. A köznépnél a nő is csak ugy

szerező, mint a férfi. A kézművesek nejei is, házi dolgaik mellett, iparkodnak férjük foglalatosságában szintén tevékenyen részt venni. Csak a művelt közeposztály az mely még nélkülözi a kellő taníttatást.

[Vége köv.]

Városi képviselői gyűlés.

Szarvas, 1891. febr. 16.

A szarvas-orosháza-megyei vasuti összeköttetés tárgyában hozott határozat, melylyel huszezer forintnyi törzsrészvények vétele elfogadva lön, — a 30 napi közszemlére lett kitétel után sem támadtatván meg, mint jogerős határozat a gyűlésnek bejelentetett. — A megyéhez jóváhagyás végett felterjesztetni rendeltetett.

A községi közpénzek elhelyezése tárgyában hosszas és érdekes vita folyt. A törvény által megállapított felelősség nem csekély aggodalmat okozott a szokatlanul nagyobb számmal egybegyűit városi képviselők körében. Ezen aggodalmat csakis az ovatosság rovatába sorozhatni, mert a gyakori sikkasztások, s főképp a b.-csabai népbank gyászos bukása, valóban ovatosságra intő példának szolgál Inditványba hozatott, miként a megye kéresek fel egy biztos pénzügyi javaslatba hazatala végett, hogy ez által a felelősség a képviselő és megye közt megoszolják; de egyúttal apostrofáltatott a szarvasi helyi takarékpénztárnak biztos alapon nyugvó állása is, melybe a községi pénzek — átmeneti pénzkezelés címen — biztosan elhelyezhetők lennének. Ezen inditvánnyal azon cél elérése helyeztetett kilátásba, hogy ha a megye azt megerősítendő, nagy részben a felelősséget is magára vállalja. Ennek ellenében azonban azon módosított javaslat lön egyhangulag

kis pacsirtája a próbáláskor a papának megmutatta magát: a vágától, s az ártatlan öröm reményének sugarától ragyogó szép szemeken megtört a zsarnoki dacz, s a jó öreg nevetve idézte a "könyező" mamának Coriolánból, hogy: »győztél anyám...»

Hiába! öregség — gyengeség... Előhúzták a régi családi hintót a fészerből, — a tyúkok hangos lármával siratták az elrabolt éjji szállást; megrakták a temérdek skatulyával és bőrönddel, s a síró gyerekektől kezdve a hú házörző ebig az egész háznép, mind könyes szemekkel kísérte a távozókat a tárt kapuig, hangosan kívánva »jó mulatást!«

A vasút egyhangú zakatolása álomba ringatta a jó papát és mamát, kiket édes délutáni szundikálásuktól rabolt meg a rossz menetrend; álmukban látták az Ilonka fényes diadalát, az ő öröme gazdag kárpótlás volt az áldozatért, mit kedvéért hoztak...

Ő pedig a kocsipárnáin hátra dőlve, elábrándozva nézi az ablak szeszélyes alakú jégvirágait, képzelete megelőzi a vonat gyors futását, látja gyermekszerelme régi ideálját, a jogász Palit, ki bizonyára nem feledte még el a búcsú esküit, keblén hordja még az utolsó találkozás emlékéit, a szőke hajfürtől, s a perronon fog várni, hogy türelmetlenül kérhesse ama bizonyos máso-

dik négyest és souper-eszardást, melyekre egyszer-mindenkorra megegyeztek...

Megérkeztek. A tovarobogó bérkocsik sikeltető zaja, nyüzsgő-forgó emberár, kiradják édes ábrándjai világából, hisz Palit nem látta a várakozók tömegében...

A fodrásznő elvégezte munkáját, a mama századikszor igazít egy-egy ránczot, a hófehér bál ruhán, a papa szelíd megbotránczozással kifogásolja a mély decolletage-t, mely a mama szerint elkerülhetlen a leányok első fellépésénél, — a portás jelenti, hogy a fiakker előállt.

Még néhány gyors pillantás a tükörbe, s a kocsizajtalan röpti tova a kis város bájos bálkirálynőjét az Andrássy-út fa-burkolatán.

A papa ünnepélyes komolyságot erőltet arczára, a mama jó tanácsokat sutlog az Ilonka füleibe, trémázik, mint a mamák általában, midőn leányuk először lép a hangverseny-terem szavaló aszlala elé; az Ilonka pedig, — hangosan dobogó keblére szoritja piczi kezét, arczáról olvasható a szívében hangzó kérdés: »vajjon itt van-e ő?«

S aztán, belépnek a ragyogó bálterem fényes parkettjére. Ismerős arczú rendezők, — a kis város hajdani diákjai — vizik, adják kézről-kézre a bájos mezei virágot a katonabanda keringőjének zenéjén, a papát

elviszik a régi barátok a pohár mellé, a mama lámpaláza is felenged lassanként, látva a hatást, mit az ő kis pacsirtája a sok fővárosi üvegházi virág közt csinált.

Ilonka pedig tánczol, kering, törli magát érte a frakkos sereg, feledve a papa ijesztő jóslata: »van Pesten zöldséges kofa elég, minek oda a te petrezselymed?«

S Ilonka arczát még sem festi pirosra a táncz heve. Kutató tekintete egy néma kérdőjel, mely nem talál választ...

Hát a Pali?

Ott udvarol a kávéház fítos orrú kászirhölgyének, a betört cilinder, s a monoclil mögöl előpislogó álmos tekintet nem a bálterem élveiről mesél, Igy kárpótolja magát az édes találkozás örömeért, melyet a zálogba csapott frakk hiúsított meg...

Mikor aztán az édes otthonban is sokáig ott ült az Ilonka máskor oly ragyogó arczán a szép reményekre érzett keserű csalódás bánata, s a jó mama fejét csóválva aggódott kedves betege állapotán: ismét csak a papának lett igaza, övé volt az elégtétel. Nem is mulasztotta el ez után alkalomadtán jelentőségteljes hangsúlyozással ismételtetni jelszavát, hogy: »mégis csak jó az öreg a háznál!«

— még pedig névszerinti szavazás után, 43 szóval — elfogadva, hogy a községi összes pénzek egyedül a szarvasi takarékpénztárba helyeztessenek el, azon hozzáadással, hogy eme határozat csak a jövő évben tartandó első közgyűlésig birand hatálylyal, a mikor ismét a pénztézet újból fog egy bizonyos időtartamra kijelölteni. Ezen határozat jótékony hatással leend a helyi pénztézetnek nagyobb mérvbeni megszilárdítására, a minek szüksége fenn is forog, miután a szomszéd csabai gyászos eset hullám-gyűrűzete hozzánk is elhatott, s az egyes pénzbetevők készleteiket tömegesen felmondani s kivenni szándékoztak. Ezzel — úgy hisszük — két czél fog elérni, t. i. egyrészt a pénzbetevő felek megnyugtatása, másrészt a pénztézet szilárdítása, vagyis mint mondani szokták, a kecske is jól lakik, a káposzta is megmarad.

Haviár Dani orsz. és városi képviselő indítványa a vasúti garancia convertálása tárgyában, jövő martius hó 23-kára kitűzött gyűlésben fog tüzetesen tárgyalatni. Ezen figyelmet gerjesztő és életrevaló indítvány kellőleg indokoltan terjesztett elő. A vasúti garancia az 1884. év derekán 165 ezer frtot képviselt, s ennek törlesztésére a magyar országos takarékpénztártól 10 év alatt visszafizetendő és 6% kamal melletti 140 ezer frtnyi költsön lett eszközölve, melyhez való járulásra a nagybirtokosok is becegyezésüket adták, és mely adósságból eddig 84 ezer frtnyi tőke már lefaragtatott. Hátra volna még 56 ezer frt négy egyenlő rátában fizetendő, melyhez hozzá adatnék a mhegyesi szárnyvonal törzsrészvényeire megszavazott 20 ezer frt, a városnak vasúti garancia czimén 76,000 frt tőke tartozása tüntettetik fel. Hogy ezen nagyobb teher ne csak a mostani adózókra nehezedjék, hanem a vasut jótékonyágát szintén élvezendő jövő nemzedékre is kiterjesztendő: ebből kifolyólag az adósságnak convertálási szüksége áll elő, mi is abban nyerne kifejezést, hogy a tartozási tőke 40 évi amortisalióra véletnek fel $5\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ kamattal leendő törlesztés feltételével. Ezen újabb 20 ezer frtnak hozzájárulására a nagybirtokosok szintén felszólítandók lennének. Ez az indítvány tartalma, mely alaki forma tekintetéből 30 nap mulva tárgyalásra lett kitűzve, s minthogy az ez évi fizettség octóber 1-jéig terjedő időre esik, a megye jóváhagyásával a költsön convertálása azon ideig eszközölhető lenne.

Tárgyalatott a város összes vagyona-ról felvett leltár, s megerősített. Ennek átlaga e lapok legközelebbi mult számában részletesen közölve volt.

Olvastatott a városi rendőrbiztos folyamodványa 400 frt évi fizetésének javítása tárgyában. A tanács azon javaslata, hogy részére ruhailletmény czimén évenkénti ötven frt adassék, — 18 szavazattal 10 szó ellenében elfogadtatott.

Az 1890. évről vezetett községi összes számadások felülbírlatára, a mult évben is működött bizalmi férfiakul Kollár János és Kondacs Soma újból kinevezettek.

A legközelebbi megejtett népszámlálás eredményétől Szarvas városában 24,337 lélek tüntetteit fel, a multéhoz képest 1833 lélekszaporulattal. Az összeillesztési munkálat összesen 936 frt 50-kr költségbe ko-

rult. Mint hiteles statistikai adat, jegyzőkönyvileg megörökítették.

Jelentetett, hogy a multkor megejtett városi irnok-választás, két képviselő által benyújtott fölebbezés folytán a képviselő által állítólag be nem tartott alakiságok miatt megyeileg megsemmisített és új választás lett elrendelve. Ezen megyei határozat ellenében — tekintettel arra, hogy szabályrendeletileg megállapított s a kezelő és segéd-személyzetre vonatkozó és a megye 28 községében gyakorlatban levő módozattal vitetett végbe a választás, s mert e szabályrendeletet épen a megye nem tartotta be: a képviselő a belügyministerhez nyújtandó fölebbezéssel él, s az elrendelt új választást a felsőbb határozat leérkezéig felfüggeszti.

Olvastatott Petneházy Ferencz volt városi irnok bucsulevele, Szent-András községben másodjegyzővé lett elválasztása alkalmából, mi miatt itteni állásáról lemondott. Helyébe új irnok addig nem fog választatni, míg az előbbeni pontban jelzett fölebbezés le nem érkezend.

Az ezen lapokban már jelzett adóki- vetés tárgyában tett interpellációra a városi adóügyi másodjegyző válaszolt. Az interpelláló a válasszal meg nem volt elégedve, s határozatba ment, hogy miután a kérdéses földterületek egyenként már kiosztva vannak, az adóki- vetés a birtokhoz mérten a jegyzőség által szintén egyenként re- partialtassék, s ennek eszközölhetése czél- jából a működött katasteri biztosság meg- keresendő leend.

Ezzel kapcsolatban felhozattak kon- krét esetekből felmerült más adómiseriák is leginkább a végrehajtási aktusokra vo- natkozva. Az ügynek hosszas vitatása után, a törvényben gyökerező eljárás szigorú megtartása az illető jegyzőség feladatává tüzetelt és ezzel az ülés d. u 1 óra tájban befejeztetett.

Közbirtokossági képviselő.

Szarvas, febr. 13. 1891.

A regale képviselő mai napon tartott gyűlésében elintéztettek a regale-pénztár- nak 1890. évről vezetett számadásai, még pedig:

1. Darida Mihály volt pénztárnoknak 1889. decz. 30-tól 1890. május 9-ig a birói zárlat idejéről — és

2. Ugyanannak 1890. máj. 9-től, 1890. júl. 27-ig vezetett számadásai, eszközölt felfüggesztéseig.

3. Uhljár Pál helyettesített pénztár- noknak 1890. júli 27-től, decz. 31-ig ter- jedő számadásai.

Mindhárom számadás szokott szám- vevői észrevételekkel, számadói felelettel s ismét számvévői viszonyalással és véle- ményezéssel ellátva, még egy küldöttség által is lett felülbírlva; még pedig azon indokból volt szükséges azt ennyi retortán keresztül vinni, mert a birói zárlat és a várossali ismert peres viszonyok folytán az elmúlt év számos bonyodalmak, kellemet- lenségek és rendellenességeknek volt oko- zója; e mellett a pénztár felügyeletére hi- volt képviselő testületnek és a biztosság- mandatuma is lejárván, az újból választ- andó összes közegeknek a pénztárt és a

regale-vagyont tisztán és kifogástalanul kell átadni.

A birói zárlat alatti számadás helyes voltáról határozott véleményt mondani ez- uttal nem lehetett azért, mert a zárgond- nok által benyújtott számadás okmányaival együtt még a kir. törvényszéknél van, s még eddig elintéztetlenül állván, bevárando az e tárgybani birói határozat.

A birói zárlat feloldása után vezetett számadást már tüzetesen lehetett tárgyalni, annak daczára, hogy azt a volt pénztárnok aláírni makacszkodott, de a számvévőileg lett észrevételekre írásosan még is vála- szolt, mely ténye által felelős voltát beis- mertte. A felülbírló bizottság meghívására, hogy több bonyodalmas eseteknél kellő és köteles felvilágosítással szolgált legyen, — megjelenni vonakodott, s így a fáradsággal kikutatott biztosabb adatok nyomán lehe- tett csak számadását végleg elintézni.

Hogy számadását aláírni vonakodott, e miatt rosszalását nyilvánította a képvise- let. — El lön pedig marasztalva 253 frt 26 krnak 6%-tólival leendő visszatérítésére, miután *terhére* 276 frt 6 kr, *javára* pedig 22 frt 80 kr lett megállapítva. Az elmarasz- talási összegben befoglaltatik azon 196 frt 16 kr. összeg, melyet pénztárnoki fizetése czimén illetéktelenül s önkéntesen a pénz- tárból magának kifizetett, ezen tettét azzal indokolván, hogy ő a rendes pénztárnoki fizetésen kívül, *külön* még a zárlati pénz- tárnokságért is hasonló (tehát *kettős*) díja- zásban volt részesítendő. — Egyebekben a felülbírló küldöttség véleménye teljesen — határozottá lön emelve.

Uhljár Pálnak számadása, némely cse- kélyebb tételek rektifikálásával helyesnek találtatott, s részére a felmentés a szokott fentartással egyhangúlag megszavaztatott.

A felülbírló küldöttségnek jelentésé- ben foglalt, s a pénztár cselekvő és szen- vedő állapotának tüzetes evidentiában tar- tására vonatkozó indítványai, — ajánlólag a jövő képviselő gondjai közé lön sorozva.

A főnebbiek kapesún elnök jelenté, hogy f. é. január 29-én a pénztárt — elő- leges értesítés nélkül — megvizsgálván, készpénzül 878 frt 73 krt és takarékpénzt. betéti könyvecskében 2550 frt 24 krt ta- lált. E mai napon pedig a pénztárban kész- pénzül 1050 frt 4 kr, s takarékpénztári könyvecskében 3050 frt 24 kr betétben lé- tezik és a pénztári összes főkönyvek, nap- lók stb. rendesen vezetvők. — Tudomásul szolgol.

Jelenté továbbá, hogy a körösi hid át- adása tárgyában a belügyministerium a megyének e képviselő nevében neheztelt határozatát fölebb-víteli uton megváltoz- talá, s a megye újabb tárgyalásra lön uta- sitva. A tárgyalás tudvalevőleg március hó másik felében fog megejtetni.

Végül jelenti, hogy a zárgondnoki szá- madásokat ezen évi január 12-én Gyulán a kir. törvényszéknél megbízása folytán személyesen megvizsgálta, és hogy a k. bi- róság határozatilag utasítá a volt zárgond- nokot, hogy a még nála levő s visszatart- tott készpénzeket kamatosul a reg. pénz- tárbá fizesse be. Egyebekben, hogy a birói zár fogatosításával összekötött költséget majdan megállapítva, *melyik fél*, azaz a város vagy a közbirtokosság fizesse-e? en-

nek bírói megállapítása. ezéjából tárgyalási határnapul márc. 9-ike lett kitűzve.

A közhírtokossági képviselő és tisztség leendő választására vonatkozólag következőben történt a megállapodás:

A járási főszolgabíró vagy helyettesének elnöklete alatt tartandó választási aktus, a diplomák előtt kétszeri hirdetés után folyó febr. hó 23-án hétfőn kéretik megtartatni, még pedig a regalebirtokosság pénztári épületében, úgy, hogy az öt napig, febr. 27-ig, vagyis péntek esti 6 óráig tartson. Ennek kieszközlésével az elnök biztatott meg.

Bizalmi férfiakul: Bankó György, Valkovszki Mihály, Prjevara János, Melis Mátyás, Kepenyés Pál és Konyecsni János — *tolleivől* pedig Kollár János hozattak a kinevezésre javaslatba. A szavazás naponként reggeli 8 órától délig, s délután 2 órától 6-ig fog folyni.

A szavazás rendje és módozata az alapszabályokban foglaltatik, melyek megtartása azon gyakorlatban levő magyarázattal lesz érvényesítve, hogy az özvegyök, »vagy hajadonok« szavazati jogaikat *meghatalmazott* által is gyakorolhatják, de szükséges, hogy a megbízott szavazó, közhírtokossági joggal bíró egyén legyen, s a meghatalmazási levélben a regalejogra vonatkozó főkönyvi szám is beírva legyen, hogy a jogosultság tisztán kideríthető legyen. — Az árvák és gondnokoltak részéről az illető *magján gyám* vagy gondnok szavazhat, egyebekben mindenki csak is személyesen gyakorolhatja szavazati jogát.

A lelépő képviselőt, a három évi működéséről jelentést teend a pénztári állapot és vagyoni mérleg előterjesztésével. Ennek magyar és tót nyelven kinyomatása, s 1500 példányban a jogosult lakosság közti kiosztása elhaláztatott.

Az átruházott jogok iránti szerződésekből kifolyólag a kellő főkönyvi átírások, és az eladott ingatlanok telekkönyvi átírására szolgáló engedélyek megszavazása után a gyűlés berekesztetett.

A gyorsvonat, mely Szarvasnak csak fűtűl.

A »Szarvas és Vidék«-nek utóbbi számát kezembe véve, csak most látom, hogy a szarvas-mezőtúri vasút menet-terve megváltozott. Csodálatos, hogy a legközelebről érdekelt szarvasi kereskedők oly keleti nyugalommal tértek napi rendre ezen őket oly nagyon közelről érdeklő fontos intézkedés felett. — Nem tudom, micsoda érdekek tették szükségessé a menetrendnek illetően megváltoztatását; de — miután ezen intézkedés oly fontos közérdekeket érint, melyek megkövetelik, hogy a kérdés nyilvános megbeszélés tárgyává tételtesék, már csak azért is, hogy az érdekelt körök közönységükből felrészassanak, — szükségesnek látom felszólalni.

Hazánk forgalmának gócz-pontja Budapest. Az ország szíve ott lüktet, minden eseppe vérünk arra felé tör. Művészet, kereskedés, ipar, szóval nemzeti életünk minden tényezője a magyar haza legjelentéktelenebb pontjáról is a főváros felé irányul. Arra törekszik tehát minden község, hogy Budapesttel a legközvetlenebb és leggyor-

sabb összeköttetést létesítse. — Szarvas városa a nyár óta a gyorsvonattal fennálló közvetlen vasúti csatlakozás folytán a legkedvezőbb helyzetben volt e tekintetben.

S e kedvező helyzet ránk nézve megszűnt az új menetrenddel, jelentékeny hátrányára a szarvasi és közel vidéki kereskedők, iparosok és birtokosoknak, kik így nemesak lényegesen több kiadással, de legjobb esetben és minden alkalommal egy egész napi időmulasztással közlekedhetnek a fővárossal.

A Budapesttel való érintkezéssel szemben, minden más irányban való közlekedés csak harmadrendű kérdés, és csupán azért, hogy az Arad, Gyula, vagy Csabával való közlekedést tegyük kényelmesebbé, hogy azt az egy-két utast, kik nagy ritkán Arad felé utaznak, a mezőtúri 1½ órai unalmas várakozástól megmentsük, nem szabad a Budapestre utazók nagy tömegét sújtani azzal, hogy ők 2 nap helyett, három napot vesztesse el az utazással, s ekként szaporítsák oktanul az idő- és pénzvesztéseget. Azt hiszem, hogy azon tisztelt utasok, kik Gyula, vagy általában az Arad felé menő vonatra sietnek, a Budapesttel való gyorsabb és kényelmesebb érintkezés kedvéért aránylag sokkal kevesebb kellemetlenség árán meghozhatják azt az áldozatot, mely a mezőtúri másfélórás várakozással jár. — Ezen irányban kell dominálni, ezt követeli Szarvas város forgalma kereskedése, fejlődése. Ép azért felhívom főleg a városi előljárást, valamint a tekintélyes kereskedői kart, hogy gondolkozzanak — de ne sokáig — ezen kérdés felett és siessenek mindent elkövetni, hogy az előbbi menetrend visszaállítsák és Szarvas Budapesttel jövőre is gyorsvonattal közlekedhessék.

K.—

MI UJSÁG?

— *Árviz-védelem.* A körös-lisza-marosi árment. és belv. szab. társulat *békés-bábockai* szakaszának választmánya f. hó 17. tartott ülésén *Haviár* Dani, vál. tag indítványára az árviz elleni védekezésre vonatkozólag következő nagy fontosságú határozatokat hozta: 1-ör. A védelemhez kinevezett védbizottsági tagok kinevezését a h. igazgató jelentése kapcsán a választmány tudomásul veszi s helyben hagyja azon utasítással, hogy a ki helyét betölteni nem képes, az azonnal elhocsájtandó. 2-ör. Tekintettel arra, hogy az 1889. évben is minden komolyabb ok nélkül kéretett, a közérő kirendelése melylyel a különben is nagy ártéri teherrel megterhelt birtokosok haszontalanul zaklattattak, hogy tehát újból ily törvénytelen zaklatás ne történhessék, utasítatik helyettes szakigazgató, miként a védelemhez szükséges napszamosokat már most előre szerződés-kötés mellett fogadja fel, s akár van rájuk szükség, akár nincs, a védekezés tartamára készletben tartsa meg. 3-ör. Tekintettel arra, hogy itt se igazgató, se felügyelői állás nincs, a nagy hőmennyiségből következően pedig nagy árvizre van kilátásunk, a választmány ez okból szükségesnek tartja, hogy a védelmi időre felügyelők is alkalmaztassanak, még pedig akként, hogy az egyik felügyelő vonala legyen Békéstől a gyomai vasúti hidig a másiké pedig a gyomai vasúti hidtől Bábockáig. — Ezen fel-

ügyelői állásokra oly egyének alkalmazandók, a kik helyi ismeretekkel bírnak és az árvizvédelem körüli eljáráshoz hosszas tapasztalatlából értenek, — ugyanazért ez állásokra a volt két vonalfelügyelőt, Bakay Sándort és Vertán Józsefet kívánja alkalmaztatni 5 frt napi díj és a társulat által adandó fuvar élvezete mellett. 4-szer. Miután a védekezésnél a jó út fél védelemnek vehető, utasítatik helyettes igazgató, hogy ha netán a gátvonalon vagy annak egyes részein nagyobb hőtömegek lennének, ezt azonnal távolítsa el. 5-ör. Vertán J. és Bakay S. kinevezett védbizottsági tagok helyett, miután ők a felügyelői állásra hoztak javaslatba, helyettük más védbizottsági tagok kinevezésével h. igazgató megbízatik, — a még be nem töltött szent-andrási vonalra nézve pedig felhívatik h. igazgató, hogy ezen állásra lehetőleg Tolnay Ferencz szent-andrási birtokost igyekezék megnyerni s kinevezni, esetleg, ha ez nem vállalkoznék, mást alkalmazni. — A *belvizek levezetésére* vonatkozólag az határozatott, hogy a szentandrási, kákai, halásztelki és maczóéri másod- vagyis holt gát belviz-levezetése tekintetéből ott, a hol szükséges, és annyi, amennyi helyett kell, vágassék át, az átvágási hely jelöltessék ki előre, hogy mihelyt az olvadás be áll, a víz leereszthető legyen, minthogy pedig a mtúri határból a belvizek levezetését a régi halásztelki gát gátolja, mely jelenleg magán-tulajdont képez, kerestessék meg a főigazgató annak törvényszerű kisajátítása iránt.

— *Hymen.* Dr. *Balla* Henrik gyulai ügyvéd, f. hó 18-án eljegyezte *Fisbein* Etelka kisasszonyt, *Fisbein* Ignác szarvasi tekintélyes kereskedő hájos és szeretetreméltó leányát. Felhőtlen boldogságot kívánunk az ifjú jegyes-párnak!

— *Szakasz-írnoki* állás rendszerezését határozta el ármentesítő társulatunk választmánya. E határozat alapján a pályázat legközelebb közzé fog tételni.

— *A közbirtokossági képviselő* három éves mandátuma letelvé. működéséről részletes jelentés adatott ki, melyből, mint kevesebb ismeretes adatokat közöljük a következőket: Az italmérés jog kártalanítási összege után járó 4 ½%-től kamat szelvényei három féltre a gyulai kir. adóhivatalban helyeztetek letétbe, 1890. jan. 1-től évenként a kötvények kiadásáig 10.309 frt 50 kr jár kamatul a közbirtokosság részére. A pénztári kimutalás kiegészítésül meg kell jegyezni, hogy 1890. évben fizettetett ki az 1889. évből elmaradva Szarvas város részére 1752 frt 21 kr, téglagyártásért 667 frt 20 kr., gondnok és szolga részére, 87 frt. 50 kr., községi adóba 359 frt 10 kr., — hogy a pénzosztás költsége, eltérve a régi föltételektől, mely szerint az elnök 100 frtot, öt tag egyenként 125 frtot s még a képviselők is napidíjat kaptak, s az összes költség a 800 frtot meghaladta, most 300 frt körül volt tehát a megtakarítás e címen 500 frt, és hogy a téglagyártásra kiadott 7500 frt összeggel szemben 6000 frt értékét meghaladó téglá- és cserépkészlet áll rendelkezésre. A folyó évi kezelés eredménye febr. 12-én. 4243 frt 52 kr bevétel és 3193 frt 48 kr kiadás mellett 1050 frt 4 kr készpénz 3050 frt 24 kr, a szarvasi takarékpénztár 6149. sz. betéti könyvén és

a zárgondnoknál lévő 500 frt összesen 4550 frt pénzérték.

— **Öcsöd község** képviselőtestülete közgyűlést tart márcz. 15-én, melynek tárgya lesz — a piacztér kibővítése czéljából némely házportának kisajátítása iránti javaslatlétel. A hetenként két ízben tartatni szokott hetivásárok ugyanis oly népesek, hogy a mostani tágas piacztér sem elég a vásárosok befogadására. A kisajátítandó porták egyrészén építési beruházást is tenne a község, jövedelmi forrás tekintetéből.

— **Az ideai csúszós utak** több balesetet okoztak Öcsödön is, a legutóbbi nyolcz nap alatt három egyénnek tört keze vagy lába.

— **Jelölés.** A szarvasi regaleközbirto-kossági épületben f. 1891. február hó 23-án megtartandó választásnál jelöltettek, tisztviselőkül: elnök: Haviár Dani, pénztárnok: Uhljár Pál, alelnök: Bankó György, jegyző: Dr. Haviár Gyula. Képviselőkül: Brauner János, Balázs Pál, Buzás György, Csicsely János, Csonka Pál, Darabos György, Gajdos János, Gaál Soma, Grimm Mór, Holub Mihály, Hrnicsjar János, Hruska Mátyás. Hraskó János, Kovács Mihály pavlo, Kovács Gy. tyutymák, Kollár János, Kita János, Kovács András misov, Marsal János, Maradék Mihály, Melis János, Melis Mátyás, Nyemtsok Mihály, Osztróluczki György. Prjevvara János, Podani Pál, Dr. Reisman Adolf, Ribászki Pál, Roszik János, Rómer Mihály. Skorka Mihály, Szakács Pál, Szrnka János misov, Sovány János, Szrnka Mihály misov, Sápsszky János bognár, Tabajdy Sándor, Váلكovszki Mihály, Valach János, Zima György,

— **Dr. Krecsmárik János** h. főszolgabíró a mult szerdán Kondoros községét látogatta meg hivatalosan.

— **Egy mulatság,** melynek soh'se akar vége lenni. A szarvasi kereskedők társasestélyének 2. részlete mult vasárnap zajlott le a »Bárány« emeleti termében. A mulatság 1/2 nyolckor vette kezdetét társas vacsorával, mely után a ki nem váltott tombolatárgyak elárverezése következett. Majd tánczra perdtült a jelen voltak apraja nagyja, s fesztelen jókedvvel tartott a tánc reggeli 5 óráig. Jelen voltak: **Lányok:** Delhy Rózsa, Konstantinovits Szidi, Kicska Hermina és Berta, Konez Vilma, Lányi Anna és Hermina. Mihályf Melán és Jolán, Mázor Dalma, Medveczky Lujza és Anna, Ponyitzky Etel, Réty Ilka, Somogyi Juliska, Szendy Micza, Zlinszky Rózsa k. a. **Asszonyok:** Benka Gyuláné, Delhy Józsefné, Derczy Antalné, Hageter Gusztávné, Dr. Haviár Gyuláné, Dr. Krecsmárik Jánosné. Kollár Lajosné, Konstantinovits Györgyné, Mihályf Józsefné, Moravcsik Józsefné, özv. Nyácsik Sománé, Pohl Gáborné, Ponyitzky Jánosné, Réthy Sándorné, Salacz Józsefné, Somogyi Elekne, özv. Szlovák Jenőné úrhölgyek.

— **Végelszámolás.** A szarvasi kereskedők által e hó 15-én rendezett közvacso-ránál összes bevétel volt 123 frt 46 kr. levonva az összes kiadást 87 frt 25 kr., maradt tiszta jövedelem 45 frt 21 kr., tombola jegyekből utólag befolyt 2 frt., multkori kimutatás szerint 496 frt 27 kr. Maradt összes tiszta jövedelem 543 frt 48 kr.

— **Csere-ajánlat.** Egy gyomai úri család gimnasiunba járó fiúgyermekét a jövő tanévre jobb módú tisztességes iparos vagy

gazdálkodó családnál óhajtaná cserében elhelyezni. Akik ily móddal akár a gyomai magyar elemi iskolákat, akár az ottani ipariskolát kívánják fiúgyermekök számára a magyar nyelv alaposab elsajátításáért is igénybe venni, a cserefeltételek bővebb közlése iránt forduljanak a »Szarvas és Vidéke« szerkesztőségéhez. Cserébe leánygyermek is elfogadtatik, kinek iskolai tanulmányai mellett kedvező alkalmat lesz a legszükségesebb házi teendők s kézimunka ügyesség elsajátítására is.

— **Fényképész.** *Kaukál* János egri fényképész a mult hét végén városunkba érkezett s felvételeket naponként eszközöl a Blaskó István-féle házban berendezett műtermében. Ajánljuk az érdeklőlők figyelmébe.

— **Ifj. Jeszenszky Károly,** a mezőberényi ág. h. ev. egyház derék fiatal lelkipásztora, — mint részvétellel értesülünk, mult vasárnap óta súlyos betegségben van. A fiatal lelkeszt — kinek baja mély részvételt kelt nagy számú tisztelői körében — gyógykezelés végett a fővárosba vitték.

— **Amiben Szentandrás "előbb van Szarvasnál.** A húsáraknak utóbbi időben történt rohamos és indokolatlan felszökötése arra birta a szarvasi hús fogyasztó közönség egy részét, hogy összeköttetésbe lépjen a virágzó állapotban levő szentandrasi hús fogyasztó szövetkezettel. A szomszéd szövetkezet egyelőre nem gondol arra, hogy nálunk a mézárászoki mizeriák ellen fiókület felállításával kezdjen reakciót, de hajlandó a szarvasi családok részére naponként a részvényesei által élvezett jutányos áron s előre meghatározandó mennyiségben húst kiszolgáltatni, melynek szállítást az itteni megrendelők egy megbízottjuk által eszközöltetnék. Mihelyt a mozgalom határozott alakot ölt, közölni fogjuk olvasóinkkal hogy ideje korán minél többen csatlakozhassanak hozzá, s élvezhessék a szomszéd hús fogyasztó szövetkezet jótékony hatását.

— **Országos vásár** tartatik ma és holnap (febr. 22---23.) városunkban.

— **Hangverseny.** A szarvasi, államilag segélyezett társ. el. és polg. leányiskola tan-testülete körében serényen folynak az előkészületek a bőjt folyamán tartandó hangversenyre.

— **Szarvas fagy-veszélyben** Hetek óta — nem annyira lázas izgalomban, mint inkább: elgémberedésben tartja Szarvas lakosságát a legelterjedtebb tüzelőanyag, a kőszénnek tartós megfogyatkozása. Valóban érthetetlen éhletelenség kőszén-kereskedőinktől, hogy ily erős hidegben, — amilyen 50 esztendőben egyszer fordul elő, — kifogni engedik szén-készletüket, s a ki nincs oly kedvező helyzetben — pedig de kevesen vannak — hogy vagyonszámra látja el magát egész téle tüzelővel, dideregve várhatja napról napra az újabb szállítmány megérkezését. E kellemetlen állapotot végleg megszüntette Vigner Lajos, (úzfifa- és kőszén-telepén, hova a mult héten oly rengeleg szén szállítmány érkezett, hogy belőle jutna még a — gimnasiunai torna-esarnok fűtésére is. Mivel pedig a mostani tartós zimankóban nincs nagyobb kincs és nyugalom a barátságos meleg szobánál, nem késünk elismerést szavazni Vig-

ner úrnak, ki azt Szarvas közönségének megszerezte.

— **Kinek mit hozott a bőjt?** Eltemet-tük a farsangot. Keresztül tánczoltuk s átmulattuk. És mit nyertünk vele? Legfőlebb a — bőjtöt. S ha csak ezt, az még jó. De vannak sokan, a kik még egyebet is nyertek, a miben aztán nincsen semmi örömük. A taták nyertek üres tárczát is, némelyek pedig olyan telt tárczát is, mely a hitelezők zsebében van, s mely az ő kifizetetlen kötvényeikkel és váltójukkal van tele. A mamák visszanyerték leányaikat, kik a farsang alatt az elvesztés veszélyének válnak kitéve. Most már ismét az öveiknek mondhatják egész a jövő farsangig, ha ugyan nem tovább is. Vajon örülnek-e ennek a nyereségnek? Hiszen ez valóságos danunsi ajándok. A női ruha-árusok nyertek sok — nagyon sok menyasszonyi öltözéket, a mely raktárakban megmaradt. A leányok nyertek egy-egy illusio-veszteséget. Ez pedig a nyereség tekintetében kevesebb, mint a 0. A férfiak? — ezek vegyesen ki egyet, ki mást. Van olyan is, ki nem nyert egyebet, mint egy fájó emléket. Sajnálatra méltó ember! A legvirulóbb reményekkel ment a farsang elé, már szinte beleálmodá magát, hogy hogy költi őt fel reggelente, hol a szép menyecske, hol ő a szép menyecskét forró csókjaival. S a rövid farsang elég volt a desperatiora. Most már azt állítja: nem nőül meg soha. Pedig szép fiatal ember. Ime mit nem csinálnak a bállok, respektive mit nem csinál egy bál! Ezeket nyertük a farsangtól. Használja a nyereséget, ki-ki tetszése szerint.

— **Családi jelenet.** (Apa önelégülten ül karosszékében, bodor füstököt eresztve a Marsal boltjából való finom — jenidgéből.) **Lacika:** (beszalad az udvarról, czipellője sáros, kacsócskáin még ott ragyog a déli lek-város derelye nyoma.) Apa, édes apa, vegyen fel! **Apa:** Nem lehet, kis fiam, elkevered az apa ruháját. Nézd csak most is mennyi pecsét van az apa nadrágján. Itt a tegnapi krumpli-müddli, itt a mult heti laptapecsenyé helye, itt meg, mikor a délutáni vajjas kenyeredet hozzám lapítottad. (egyenként mutatja) Most nem vesz fel az apa, majd ha mama tisztába hozza a kis Lacikáját. **Mama:** (a mellékszobából kiszól) Ugyan apa, van lelked így beszélni a babával. Vedd csak fel mindjárt a kis Lacit, aztán majd kitisztítjuk a ruhádat. **Apa:** De mivel? **Mama:** A soha senki által fölül nem mult **Fadgyas**-féle ruha pecsétlőtölő folyadékkal. **Apa:** Hét miféle szer az és hol kapható? **Mama:** A szomszéd asszonyom, Ilonka dicseri nagyon, ő a »Szarvas és Vidéke«-ből olvasta a leírását. S mint mondja, egy 25 kros üvegese tartalmával a kisgyerekei minden ruháját tisztára dörzsölte. **Apa:** Mán csakugyan lesz benne valami! Hol árulják azt a csodaszert? **Mama:** Hageter Gusztáv kereskedésében kapható 20, 25, 30, 35, 40 kros üvegesekben. **Apa:** (szenvédelyes kitöréssel) Gyere ide Lacikám! (túláradó apai gyönyörrel szoritja magához a maszatos kis apróságot.)

— **Pénzintézetünk állapota 1890-ben.** A szarvasi takarékpénztár vagyoni állapotáról szóló kimutatást vettük. Az évi üzletforgalom 2,785,417 frt 33 kr. Jelentőke-nyebb tételekkel szerepel: **Bevétel:** betétek

ből 533333 frt 12 kr, Váltó-kölcsönök visszafizetéséből 1408267 frt 66 kr, Jelzálogos kölcsönök visszafizetéséből 73675 frt 88 kr, Váltó-kölcsönök kamataiból 37264 frt 42 kr, Osztrák magyarbank váltókölcsönéből 353073 frt, Pesti hazai első tkpénztár váltókölcsönéből 133975 frt, Magyar orsz. közp. takarékpénztár váltó kölcsönéből 156055 frt, Magy. orsz. közp. tkptárnál elhelyezett betétekből 26000 frt. **Kiadás:** Betétek visszafizetésére 522297 frt 65 kr, váltó kölcsönökre 1456020 frt, Jelzálogos kölcsönökre 53915 frt, Osztrák magy. bank váltó-kölcsön visszafizetésére 318795 frt, Pesti első tkptár váltó kölcsön visszafizetésére 181080 frt, magy. orsz. kptkptár váltó kölcsön visszafizetésére 147300 frt, magy. orsz. központi takarékpénztár 26000 frt. Intézeti vagyon 795670 frt 08 kr. Tiszta haszon 14161 frt 23 kr, ennek felosztási tervszövege: a) tart.-alap nevelésére 2767 frt, 77kr, b) tiszteletdíjakra 1132 frt 90 kr, c) jótékonykezeltre 260 frt 56 kr, d) osztalékokra — részvényenként 10 frtjával 10000 frt.

— **Kondoros község** képviselőtestülete febr. 26-án gyűlést tart, a községi tőkepenzerek elhelyezése tárgyában.

— **Felhívás!** A b.-csabai népbank bukása folytán Launer Károly és társai elleni sikkasztás és csalárd bukás miatt indított bünyvizsgálatban okozott kár pontos megállapíthatása végett mindazon egyének, kiknek a bcsabai népbanknál takarékbetéteik vannak, az igazságszolgáltatás és saját érdekében fölhívatnak, hogy f. évi febr. 23-tól 28-ig d. e. 9 órától 12-ig és délutáni 2 órától 6 óráig alólírott vizsgálóbírónál a bcsabai kir. járásbíróház helyiségében jelentkezzenek. A jelentkezés alkalmával a bank-betéti könyvecske felmutatandó, mindazonáltal azok is, kik a betéti könyvecskeiket netalán igényeik bejelentése végett valamely megbízottjuknak átadták, bár könyvecske nélkül, de mindenesetre személyesen jelenjenek meg. Békés-Csabán, 1891. február hó 13-án. **Tribusz Gusztáv**, kir. tvszéki bír., mint vizsgálóbíró.

— **Bójt Mező-Túron.** A mezőtúri kocsolya-egylet és a vörös-kereszt-egylet mezőtúri fiókja együttesen saját pénztáraik javára 1891. február hó 28-án a »Dobogó« vendéglő nagytermében zártkörű táncestetélyt rendeznek. — Belépti-díj: személyenként 1.50, családjegy 3 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté 8 órakor.

— **Közgyűlés.** A szarvasi önképző és betegsegélyező ifjúsági egylet február hó 15-én saját helyiségében tisztújító közgyűlést tartott úgy a munkaadók, mint a munkások szép számú részvétele mellett. Gollan Sámuel iparhatósági biztos, a gyűlés elején meleg szavakban esztelente a szépen fejlődő ifjúsági egylet állapotát, elmondva, hogy a — még alig 2 év óta fennálló — fiatal testület hova-tovább megközelíti a maga elé tűzött nemes célt; már a múlt évben is jelentékeny segélyösszeggel gyakorolt jótékonyt; — s ezt csakis a munkaadók s a munkások áldozatkészsége folytán tehetette. Majd jegyző által felolvasztatott a múlt évi közgyűlésről felvett jegyzőkönyv, valamint az évközben tartott bizottsági gyűlések jegyzőkönyvei is, s végül az igazgató által felolvasztatott az ifj. egylet vagyoni állását feltűntető számvevőbizottsági jelentés, mely örvendetes tudó-

masul szolgálván, annak alapján a pénztáros a további felelősség alól felmentetett. Olvasztatott több iparos által aláírt az alapszabályok módosítása iránti kérvény. E tárgyban kifejtett eszmecsere után, az alapszabályok szükségessé vált módosításával az ujonnan választott következő tisztviselői kar bizatott meg: Az ipartestületi elnök választás alá nem esik; alelnök Liska Pál, jegyző Liska Mihály, pénztáros Kántor Sámuel, ellenőr Pálkás Mihály, igazgató Roszjarovitz János, könyvtárnok Komlószky Ferencz, rendes kezelő bizottsági tagok s e g é d e k részéről: Piacsek Pál, Kelemen János, Valastyán Pál, Djeska János, Gaál János, if. Römer Mihály. A m u n k a - a d ó k részéről: Ribárszky János, Babinszky Pál, Pribelszky János, Darida János, Sápsszky János, Józsa József. Pótagok: Ferenczi Ferencz, Sztáli János, Kornidesz Pál, munkaadók, Gaal András, Rohony Mihály, id. Valastyán Pál.

— **»The Gresham« életbiztosító-társaság Londonban.** E társulat évi jelentése, mely az 1890. június hó 30-án befejezett 42-ik üzletévről szól, és a részvényesek 1890. december hó 16-án tartott rendes közgyűlése elé terjesztetett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható. A társulathoz az utolsó év alatt 6673 biztosítási ajánlat nyújtatott be 55.985,275.— frk értékben, melyek közül elfogadtatott 5764 drb 47.194,725 frk biztosítási összeggel és erről a megfelelő számú kötvény ki is állíttatott. A díjbevétel, a visszabiztosítási díjak levonása után 15.500,911 frk 77 cts.-ra rug, a miben az 1.770,692 frk 60 cts.-ot tevő első évi díjak befoglaltatnak. A kamatszámmla mérlege 4.583,437 frk 40 cts.-ot tesz, miáltal a társaság évi jövedelme — a díjbevétel hozzászámításával — 20.084,349 frk 17 cts.-ra emelkedett. A társaság az elmúlt év folyamában 8.706,667 frk 81 cts.-ot utalványozott oly követelések folytán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt biztosítási és vegyes biztosítások sat. fejében, fizetett a társaság 1.927,233 frk 75 cts.-ot, kötvények visszaváltására 1.426,338 frk 75 cts.-nyi összeget fordított. A biztosítási és járadék-alapok 5.789,558 frk 13 cts.-al gyarapodtak. Az összes cselekvő vagyon az üzletév végével 111.610,613 frk 54 cts.-ra rugott. Tőkebefektetések: 2.460,317 frk 40 cts. a brit kormány értékeiben, 539,819 frk 79 cts. az indiai és gyarmati kormányok értékeiben, 14.995,488 frk 23 cts. idegen államok értékpapiraiban, 1.734,190 frk 10 cts. vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 52.410,338 frk 33 cts. vasuti és egyéb kölcsönkötvényekben 16.619,240 frk 73 cts. a társaság ingatlanaiiban, melyekben a társaság bécsi és budapesti házai befoglaltatnak, 8.097,063 frk 86 cts. jelzálogban, és különböző értékekben 14.753,255 frk 10 cts. Az évi jelentés részletesebb adatai a budapesti fiókgazgatóságnál kaphatók, a hol egyuttal ajánlatok életbiztosításokra benyújtandók.

Raktáron visszamaradt selyemszöveteket 25%—33¹/₃% és 50% elengedéssel az eredeti árákból, küld méter- vagy darab-száma, porto- és vámmentesen **Henneberg G.** gyári raktára (cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** Minták forduló postával küldetnek. Levelekre 10 krajczáros levélbélyeg ragasztandó.

CSARNOK.

Rendez-vous az Annaligetben.

— Irtá: Morgó. —

Férj: (Izgatottan járkál szobájában, majd a pipaszárral fenyegető mozdulatot tesz.) Hah, most végre rájöttem. Oh ezek a nők! De ez egyszer nem fog kisiklani. Mégis jó, ha az ember egyetért a szobalánnyal. Minden titkot elárul. Most tudtam meg, hogy nőm ma levelet kapott. Tudnom kell, ki irta, minek irta... (Ki akar rohanni az ajtón, ugyanakkor azonban felesége benyit s ő az ajtó ütésétől visszatántorodik) Jaj, a fejem!

Feleség: Ejnye no, talán megütötte magát? Hadd lám; szegény, jó férjem, ugye nem fáj? tüstént hozok hideg vizet...

Férj: Köszönöm, asszonyom, ön valóban... azaz nem...

Feleség: Mit akar mondani?

Férj: (Elfojtott fájdalommal) Hol a levél?

Feleség: Ah, a levél! az íróasztalon.

Férj: (kételkedve) Csakugyan? tévedni méltóztatik...

Feleség: (határozottan) Én magam tettem oda ma reggel. Meg is néztem a posta-bélyeget, Hidas-Szt.-Bagósról való. Ugyan, kérem, micsoda ismerőse van Önnek Hidas-Szt.-Bagóson?

Férj: Nem arról a levélről van itt szó...

Feleség: (kíváncsian) Hát melyikről?

Férj: Asszony! ne csúrje-csavarja a dolgot, mindent tudok. Hol a levél?

Feleség: Hidas-Szt.-Bagósról?

Férj: Megtiltom önnek a tréfát! Én azt a levelet akarom látni, melyet ön kapott ma, mikor nem voltam itthon. Látni akarom azt a levelet. Érti? látni akarom és elolvasni. Akarom... akarom!

Feleség: (enyelgve) De kedvesem, biztosítom, hogy...

Férj: Semmi mentség. Ide a levéllel!

Feleség: Ugyan csak ne falj fel mindjárt, nincs benne semmi...

Férj: Tehát bevallja, hogy levelet kapott.

Feleség: (szemlesütve) Nem tagadhatom...

Férj: Ide vele!

Feleség: Nem akarom! Követeljen mindent, csak azt ne.

Férj: Hah! megfogtalak kigyó. Most már azért sem tágitok...

Feleség: Saját érdekében kérem... Kérlek, édes férjecském, ne kívánd tőlem a levelet. Iszonyú következményei lehetnek. Istenem, még vér is folyhatna. Oh kérlek, ne olvasd el azt a levelet...

Férj: Terremtetted, add ide azt a levelet, parancsolom!!

Feleség: (lemondással) Jó, odaadom, de én nem leszek oka semminek... [Át-nyújt egy összegöngyölt papírost.]

Férj: (mohón olvassa) Egek ura, mi ez? »Imádott galambom!« Ah, hát már galambomnak szólítanak... (tovább olvas) »Holnap délután 6 órakor várlak az Anna-ligetben...« Hahaha! Elég, már mindent tudok. Találka az Annaligetben...

F e l e s é g : De kedves férjecském. . .
F é r j : Ne hízelegjen, maga egy szörnyeteg, egy krokodilusnak is jobb a szive. . . Csak azt mondja meg, ki az az »Epedő Jambusz,« ki itt alá van írva. Kicsoda az a gazember? Oh, ez már több, mint szemtelenség! . . .

F e l e s é g : (átkarolja férjét) Csak téged szeretlek édesem . . .

F é r j : (tillakozólag) Ha szerettél volna, tüstént átadtad volna a levelet.

F e l e s é g : (gyöngéden) Isten a tanúm, hogy nem rossz szándékkal titkoltam; féltettelek és azért . . .

F é r j : Hazudsz vipera!

F e l e s é g : (felháborodással) Ez gyanúsítás, aljas gyanúsítás. Ön egy becsületes nő hitvesi hűségét gyanúba vonja. Tudja meg uram, hogy ez gyávaság. A levél kezében van. Nem engem kellene gyaláznia, hanem elégtételt szerezni nekem a tolokodótól. Persze ön sokkal kényelmesebbnek tartja az előbbi. Ha tudtam volna, hogy olyan férjem van, a ki meg tudja védelmezni hitvese becsületét, azonnal átadtam volna a levelet, és azt mondtam volna: »Ime a levél, állj bocsút a bántalmazásért;« — de ön gyáva . . .

F é r j : (lecsillapodva) Kikérem magamnak. Majd megmutatom, hogy mit teszek. (omelkedett hangon) Ön holnap egész nap itthon marad. Majd én megyek a ligelbe.

F e l e s é g : (íjedten) Tudtam! Oh ne menj! Ne veszélyeztesd életedet ilyen gazemb. . .

F é r j : [gyöngéden] Ne félj, viszek magammal egy tót legényt és úgy elpáholhatom azt az epedő Jambuszt, hogy . . .

F e l e s é g : Csak vigyázz édesem . . . belátom, hogy úgy kell cselekedned . . .

F é r j : [kibékülve] Itt a kezem. Bocsáss meg, hogy gyanúsítottalak, most már tisztán látok; hanem azért elbáno az a fizikóval . . .

Alig hogy a kibékülés édes csókja elcsattant, a feleség diadalmas mosolylyal vonult vissza szobájába és ott a következő levelet írta:

Drága Aladár!

A csel sikerült. Az öreg ma este 6 órakor az Anna-ligelben valami »Epedő Jambusz« után leskelődik. Ugy-e nem ismered azt a jó urat? Én se. Csak amolyan álnév, mely arra való, hogy férjemben féltékenységet keltsen. A szobalányom írta a levelet, a derék leány egyetért velem, és hogy az öregot félre vezesse, besúgta neki a levéltitkot.

Most már hátran jöhetsz és mi alatt az öreg az ismeretlen lovagot hajhássza, az alatt magamhoz ölelhetlek és te elhalmozhatsz forró csókjaiddal. Kérlek, légy pontos, mert kár minden pillanatért.

Hűn szerető:
FLÓRAD.

KÖZGAZDASÁG.

A kacsatenyésztés.

(Vége.)

A kacska 80—100 tojást ejt, bár nem tojik folyvást, csak úgy kora tavasztól araszig, s ha gésér legalább minden 6—8

tojóhoz van, tojása termékeny, s bár a kacska csak akkor ül el, ha tojásait nem szedik el, de ki lehet azokat tyúkkal vagy pulykával költetni, a fölösleges tojásokat pedig eladjuk, vagy házi szükségünkre használjuk fel.

Betegségeknek a kacska nem igen van alávetve, s ha tyúkkolerától, — mely könnyen rá ragad — megóvjuk, más betegség alig bántja.

Hizlalása a ludéval hasonlóan történik; zsirja ép oly jó és ízletes, s tolla bár nem oly keresett mint a ludé, de azért jól értékesíthető. Kottlani csak akkor szokott, ha a maga választotta helyen tojhat; — ez esetben el is ül, de így nem tojik többet 20—22-nél, azért sokkal czélszerűbb tojásait összeszedni s tyúkkal költetni ki. A kacsák szintén 28—30 nap alatt kelnek ki, mint a libák, s az eljárás a költés körül teljesen az, a mi a libaköltésnél.

A kis kacsák igen fürgék, de azért az első napokban, mint egyéb baromfi-félék is, igen gyengék s ezért az első héten óvni kell esőtől, hideg szelektől és a nagyobb mozgástól.

Első napokban ezeknek is turót és tejben főzött köles kását kell adnunk, s a víz mindig előttük legyen, mert a kacska természete olyan, hogy minden falat után szeret inni s a vízben turkászni.

Ha a kis kacsákra az első nyolcz napban gondot fordítottunk, s kissé már megerősödtek, akkor könnyű őket felnevelni, de gyakran kell enni és inni kapniok, mert a falánság már az első napokban mutatkozik náluk. Fő tápláléka a fiataloknak a kukoricza- vagy árpadara és korpa, melyek közé apróra vagdalt papsajtot, csalánt vagy salátát keverünk, de nagyon hígga ne készítsük eledelét, mert a csőrre ragad, azért csak annyi tejet, vagy ha ez nincs, vizet adjunk a darához, hogy éppen megnedvesítse azt. A húsfélét szintén nagyon kedvelik, s ha nincs alkalmunk ehhez másként hozzá jutni, kell, hogy olykor marhabelet, tüdőt vagy egyéb húsfélét kapjanak. — A kertbe gond nélkül bebocsájtathatjuk őket, mert kárt nem okoznak, sőt hasznot tesznek, mert a hernyókat, bogarakat falják föl, de ha már jól laktak, vízre kell őket hajtani, mert különben a zöltség féltében tesznek kárt. Nagyon kedvelik többek között a káposzta-félék levelein élő zöld hernyókat; ha tehát káposztásunkat ezen kártékony rovar meglepi, nem árt a fiatal kacsákat napjában egyszer-kétszer a káposzta közé eresztetni, de tulságos soká nem szabad egy-egy izben ott hagyni, mert ha sok a hernyó, temérdekét fal fel s ez ártalmára lehet.

A kacsák nagyon örömet eszik az epret is — melyet különben a többi szárnyas is kedvel, — tehát ha az eper érik, a fák alatt kell őket hagyni s olykor megvárni a fát s ha van elegendő eper, az érés alatt nem is szükséges őket napjában egyszer-nél többször etetni, akkor is csak egy kevés szemféltével, hogy a folytonos hígító eledel ártalmukra ne legyen.

Ha már nyolcz-tíz hetesek, szükséges nekik a szemes eledés, mely a zöld fűvel kevert búzakorpa mellett naponta legalább egyszer nyújtandó nekik.

Ősszel van tök, burgonya vagy takarmány

a kacsáknak, s ha csak egy kevés szemet vagy korpat kapnak mellette, szépen felnevelkednek rajta. Végre még azt kell megjegyezni, hogy a kacska szereti ugyan a vizet, s szeret minden piszokba bele turkászni, de azért a tiszta, száraz és mérsékelt meleg ólat és a tiszta ülő helyet nehezen nélkülözi; szükséges tehát, hogy ülő helyükön a szalmát, mindannyiszor, a hányszor a tisztaság megkívánja, ujjal cseréljük fel.

A többire nézve épen úgy kell a kacsatenyésztésnél eljárni, miként azt már a tyúkes ludtenyésztésnél elmondtam.

Szerkesztői üzenetek.

K. Közérdekű felszólalását készséggel közzöltük; kérjük jövőre is szives közreműködését!

R. I. Egy véleményen vagyunk, a naplótördek valóban nagyon csinos, jövő számban közlöm; folytatását is örömmel várom és kérem. A kedves szerzőt pedig biztosítom a szerkesztőségi discretió felől.

Meteorológiai észleletek.

Szarvas, 1891. febr. 14—20-ig

Nap	Lég hőmérséklet				Szél-irány és erősség			Csap.	
	7. ó. r.	1. d. u.	8. ó. est.	közép	M.	N.	S.	M.	A.
febr. 14	-12.7	-5.2	-10.8	-9.6	N3	N3	N3		
15	-18.6	-6.9	-8.7	-11.4	N2	N1	S2		
16	-6.0	-1.8	-5.8	-4.5	Sw	S3	S1		
17	-3.9	-0.1	-2.0	-1.9	S1	S2	w2		
18	-2.6	-1.0	-1.0	-2.5	Nw	w6	NE ny.	*	
19	-12.7	-4.5	-10.0	-9.1	N2	N3	N2		
20	-10.6	-2.9	-1.1	-5.9	N1	N1	N1		

Jel magyarázat: A szélirányok jelölése éjszaki=N, keleti=E, déli=S, nyugoti=W, északkeleti=NE, délnyugati=SW. A csapadék alakjának jelölése: 0=eső, ||=dörgés, z=dörgés villámlással, ny.=nyomok. x=olmos eső, *=hó

Vasuti menetrend.

Érvényes 1891. febr. 10-től kezdve.

Szarvas-Mezőtur sz. v.	indul d. e.	11:10
	érk. d. u.	12:01
"	vegyes vonat ind. d. u.	2:20
	érk. d. u.	3:16
Mezőtur-Szarvas személy vonat	ind. d. u.	3:47
	érk. d. u.	4:33
	vegy. von. ind. délben	12:39
	érk. d. u.	1:25

Aradról Budapest felé.

személyvonat	Aradról	ind. délben	12:10
	Csaba	érk. d. u.	1:42
	"	ind. d. u.	1:54
	Mezőtur	érk. d. u.	3:21
	"	ind. d. u.	3:29
	Budapestre	érk. este	7:45
Gyorsvonat	Aradról	ind. reggel	7:45
	Csaba	érk. d. e.	9:07
	"	ind. d. e.	9:14
	Mezőtur	érk. d. e.	10:33
	"	ind. d. e.	10:34

Budapestről Arad felé.			
Személyvonat	Budapestről	ind.	reggel 8-15
	Mezőtúr	érk.	délben 12-22
	"	ind.	" 12-28
	Csaba	érk.	d. u. 1-53
Gyorsvonat	"	ind.	d. u. 2-18
	Aradra	érk.	d. u. 3-50
	Budapestről	ind.	d. u. 2-00
	Mezőtúr	érk.	d. u. 5-17
	"	ind.	d. u. 5-18
	Csaba	érk.	d. u. 6-40
"	ind.	d. u. 6-47	
Aradra	érk.	este 8-10	

Felölts szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
VARGA JÓZSEF.

HIRDETÉSEK.

VIGNER LAJOS
tűzifa- és kőszénraktárában
(Buzapiacz)

Kitűnő minőségű

porosz és salgótarjáni kőszén

folytonosan kapható.

3-1

Hirdetések

a „Szarvas és Vidéke“ részére
jutányos áron vétetnek fel
Nyácsik Soma utódánál és a
Sápszky-féle könyvnyomdában.

2548. tkv.

1890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbiróság, min telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Behan Mihály, Medvegy Judit és Borgulya Jánosné végrehajtatonak Behan Mária férj. Pekár Pálné végrehajtást szenvedő elleni 428 frt 20 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a b-gyulai kir. törvényszék (a szarvasi kir. járásbiróság) területén lévő Szarvas határában fekvő a szarvasi 768. sz. tjkvben foglalt $\frac{6}{12}$ részben végrehajtást szenvedő Behan Mária férj. Pekár Pálné, — $\frac{6}{12}$ részben pedig Behan Mihály és Mária nagykorú és kiskorú Behan György, Anna, Hegyi Zsuzsanna, Erzébet, Rafai Erzsébet, Zsuzsanna nevéen álló — és pedig miután az alant felsorolt ingatlanok kikiáltási ára 500 frt, illetve 200 frtot meg nem haladja, az 1881. LX. t.-cz. 156. §-a értelmében az egészre — és pedig A I. 1. rsz. a. (1249—50) hrsz. 435 □-öl beltelkes házra 384 frtban, I. 2. rsz. a. 4457. hrsz. 262 □-öl kenderföldre 48 frtban, — f. 1. rsz. a. $\frac{3498}{111}$ hrsz. 110 □-öl dinnyeföldre 9 frtban, — és a szarvasi 2842. sz. tjkvben foglalt B. 312—319 rsz. a. Behan Mária végrehajtást szenvedő $\frac{1}{6}$ részben, továbbá Behan Mihály, kiskorú Behan György, Anna, Erzsébet, Zsuzsanna, Rafai Erzébet és Zsuzsanna $\frac{6}{6}$ részben illető 2 $\frac{290}{1000}$ hold legelőföld szintén

a fenti indokból az egészre 163 frtban s így összesen az árverést 604 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban a szarvasi 768 sz. tjkvben C. 102. rsz. a. özv. Behan Mihályné Osztás Zsuzsanna javára bekebelezett szolgalmjog érintetlen hagyása mellett elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1891. évi Aprilis hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor Szarvason a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 60 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbiróság telekkönyvi Hatósága.
Szarvason 1890-ig évi december hó 14. napján.

Kontur József,
kir. járásbiró.

JELENTÉS

fényképezetről.

Alólirott tudatom a t. közönséggel, hogy néhány heti tartózkodásra Szarvasra érkeztem, s itt — a **BLASKÓ ISTVÁN**-féle házban **műtermemet felállítva,** minden a fényképezési szakmába vágó megbízást — pontos és izléses kivitelben, jutányos árak mellett — elvállalok.
Tömeges pártfogást kér

2-1

Kaukál János,
fényképész Egerből.

* SÁPSZKY ZS. * KÖNYVNYOMDÁJA *

SZARVASON.

a szarvasi Takarékpénztár épületében a piac téren,

ajánlja magát mindennemű

hivatalos és magán-nyomtatványok

rovatos ivenk, ügyvédi-keresetlevelek, malom-szelvények,

esketési és báli-meghívók, tánczrendek, névjegyek és számlák

falragaszok, körlevelek, levél- és boríték-fejek, nagyobb művek, étlapok

és minden más néven nevezendő nyomtatványok izléses kiállítására

legjutányosabb árak mellett.